

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph. D. ve věci

žalobkyně: **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**
sídlem ul. Żelazna 59A, 00-878 Varšava, Polsko, NIP: 5272825616,
zastoupena advokátkou Mgr. Romanou Mrózkovou
sídlem Široká 590/3, 736 01 Havířov

proti

žalovanému: **Český báňský úřad**
sídlem Kozí 748/4, 110 00 Praha

za účasti: **OKD, a.s.**
sídlem č. p. 1077, 735 34 Stonava
zastoupen advokátem JUDr. Vladimírem Jirouskem
sídlem Preslova 9, Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2022, č. j. SBS 42815/2022/ČBÚ-21, ve věci povolení hornické činnosti dobývání porubu,

takto:

I. Žaloba na zrušení rozhodnutí Českého báňského úřadu ze dne 15. 11. 2022, č. j. SBS 42815/2022/ČBÚ-21 **se zamítá.**

Shodu s prvopisem potvrzuje

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná nemá na řízení právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Stanovisko žalobkyně:

1. Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého (dále jen „OBÚ“) povolil dne 22. 8. 2022 podle § 10 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti (dále jen zákon o hornické činnosti) společnosti OKD, a.s. hornickou činnost, spočívající v dobývání porubu č. 293 200/3 ve sloji č. 29b sp.l., ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Žalobkyně žalobou napadla rozhodnutí žalovaného (dále jen „ČBÚ“), kterým ČBÚ jako nepřípustné zamítl její odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, protože žalobkyně není účastníkem řízení, neboť nebude povolenou hornickou činností ani ohrožena, ani dotčena, ani nesplnila požadavek podle § 9c odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „zákon o posuzování vlivů“). Žalobkyně obě rozhodnutí považuje za nezákonné a nicotné.
2. Žalobkyně nejprve zopakovala své odvolací námítky proti prvostupňovému rozhodnutí, jemuž vyčítala nepřezkoumatelnost z důvodu neuvedení hodnotících kritérií pro určení účastníků řízení, kromě poukazu na odborný báňský posudek, hydrogeologický posudek, a založení rozhodnutí pouze na podkladech rozhodnutí. Dále namítala podjatosti Ing. R. V., Ph. D., který odborný báňský posudek zpracoval, ačkoliv byl v době od r. 1989 do r. 2021 zaměstnancem OKD, a.s. Namítla též rozpornost závěrů OBÚ a závazného stanoviska k posouzení souladu obsahu stanoviska k posouzení vlivů uvedeného závěru na životní prostředí.
3. K napadenému rozhodnutí žalobkyně nejprve obecně uvedla, že ČBÚ v podstatě popřel podmínky, které Bc. P. uvedl ve svém závazném stanovisku. Dále nesouhlasila s argumentací ČBÚ, kterou považovala za účelovou. Nesouhlasil s tím, že ČBÚ vyšel ze dvou znaleckých posudků, když je zapotřebí zpracovat posudky další. Vyjádřila nesouhlas s tím, že nebude povolovanou hornickou činností ohrožena ani dotčena.
4. Žalobkyně dále poukázala na to, že povolovaná hornická činnost bude provozována v přímém sousedství řeky Olše, která je hraniční řekou. Uvedla, že podle § 212 odst. 1 vodního zákona Polské republiky realizuje vlastnická práva Státní pokladny, což souvisí s povinností udržení stavu vod za účelem dosažení environmentálních cílů, mezi které patří mj. udržování takového stavu dna a břehů, které zajistí ochranu proti povodním, udržování hladiny vod na úrovni umožňující používání provoz vodních zařízení, porubí, elektrických vedení a dalších. Tvrdí, že měla mít možnost aktivní účasti na řízení vedeného OBÚ ve věci povolení hornické činnosti a měla mít možnost se seznámit s podklady rozhodnutí.
5. Tvrdí, že závazné stanovisko 26350/ENV/15 ohledně „Pokračování hornické činnosti OKD a.s. v dobývacích prostorech lokality ČSM Sever a ČSM Jih v období roku 2009 – 2020“ z 30. 6. 2015 přepokládá vznik mezistátních vlivů na území Polské republiky; u tohoto stanoviska přitom, jak konstatuje i OBÚ v prvostupňovém rozhodnutí, nedošlo ke změnám. Proto

Shodu s prvopisem potvrzuje

nelze vyloučit vlivy na polské straně hraničních vod a na území polských obcí Zebrzydowice a Hazlach. Vyhodnocení předpokládaných následků připravované těžby je nekompletní, neobsahuje informace příštích možných následků těžby, které se mohou vyskytnout po zakončení těžby. Tvrdí možnost nejružnějšího nepříznivého vlivu na regulující zástavbu řeky Olše především v budoucnosti, opakuje zkušenosti z minulosti.

6. Vznáší řadu námitek k rozhodnutí prvostupňovému rozhodnutí. Podle ní neobsahuje údaj o odvádění důlních vod, proto nelze vyloučit, že na špatný stav povodí Olše od Ropičanky do hranice může mít vliv činnost popsaná v tomto rozhodnutí. Není popsáno, zda pokračování provozu bude mít vliv na změny odvodnění, nebyly popsány činnosti směřující k dosažení dobrého stavu anebo ekologického a chemického potenciálu řeky Olše podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. 10. 2000, kterou se stanoví rámce pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.
7. Namítá, že stanovisko 26350/ENV/15 a MZP/2021/710/5710 nebyly vydány se zohledněním mezistátního hodnocení vlivu na životní prostředí. Současně tvrdí, že stanoviska výslovně potvrzují přeshraniční vlivy povolované hornické činnosti na povrchové a podzemní vody Polska.
8. Namítá, že Okresní správy vodního hospodářství „RZGW Gliwice“ a žalobkyně se dříve aktivně účastnily řízení vedeného v roce 2010 ve věci mezistátního vlivu na životní prostředí týkající se původního záměru „Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2009-2020“ a řízení vedeného v roce 2019 ve věci mezistátního vlivu na životní prostředí týkající se záměru „Pokračování hornické činnosti dolu černého uhlí Darkov i ČSM na období 2021-2030“. RZGW Gliwice podal námitky ve formě posudku z roku 2019, z nějž vyplývají možné důsledky na polskou stranu, tyto vyjmenovává. Má za to, že totéž lze dovodit z posudku Ministerstva životního prostředí České republiky týkající se vlivu záměru „Pokračování hornické činnosti Dolu ČSM na období 2009-2020“ na životní prostředí z 20. 12. 2010, č. j. 99814/ENV/10, ze stanoviska 26350/ENV/15, z prodloužení platnosti stanoviska týkající se hodnocení vlivu záměru „Pokračování hornické činnosti Dolu ČSM na období 2009-2020“ na životní prostředí z 30. 12. 2021, č. j. MZP/2019/710/8108 a z rozhodnutí Ministerstva životního prostředí České republiky týkající se zjišťovacího řízení na základě § 7 zákona 100/2001 Sb. pro záměr „Pokračování hornické činnosti Dolu ČSM na období 2009-2020“ ze dne 13. 1. 2020, č. j. MZP/2019/710/10304.
9. Žalobkyně namítá, že byla oprávněna podat odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a že je podala včas.
10. Namítá nepřezkoumatelnost obou rozhodnutí, protože se nemohla seznámit s podklady rozhodnutí, zejména odborným báňským znaleckým posudkem a hydrogeologickým posudkem, když tyto nejsou veřejně přístupné.
11. Žalobkyně dále uvádí s odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 36/2009-123, č. j. 1 Ads 462/2018-35, č. j. 8 As 98/2015-46 a 1 As 80/2008-68, že účastenství v řízení vyplývá z hmotněprávního poměru posuzovaného subjektu k věci. Podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti účastenství zakládá již pouhá možnost dotčení práv, přičemž

jako s účastníkem řízení je nutno jednat s každým, u něhož nebude možné nade vší pochybnost jednoznačně vyloučit, že jeho vlastnická nebo jiná práva nemohou být dotčena.

12. OBÚ podle žalobkyně porušil dohodu mezi vládou České republiky a Polské republiky z 20. 4. 2015 o spolupráci na hraničních vodách, když neinformoval správní orgány Polské republiky o připravovaných projektech, které by mohly mít vliv na hraniční vody řeky Olše, přičemž stačí pouze pravděpodobnost vlivu.
13. Podle žalobkyně měla být při posuzování záměru aplikována směrnice Evropského parlamentu a rady 2011/92/EU z 13. 12. 2011, ale nebyla. I z ní žalobkyně dovozuje své právo být účastníkem řízení.
14. Žalobkyně konstatuje „střet zájmů“ bez vlastní argumentace, s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2 As 196/2016-133.

Stanoviska žalovaného a zúčastněné osoby:

15. Zúčastněná osoba se připojila ke stanovisku ČBÚ.
16. Podle ČBÚ se žalobkyně o rozhodnutí i o řízení mohla dozvědět, neboť zahájení řízení a relevantní výstupy včetně rozhodnutí bylo zveřejňováno v souladu se správním řádem a zákonem č. 100/2001 Sb., též veřejnými vyhláškami, a to vzhledem k tomu, že šlo o řízení s velkým počtem účastníků a řízení navazující podle §9b až 9d zák. č. 100/2001 Sb. Žalobkyně se tak mohla dozvědět o zahájení řízení, o skončení dokazování, o právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí, s rozhodnutím samotným a argumenty zde uvedenými, též se závaznými stanovisky v rámci, EIA, které jsou veřejně přístupny v rámci informačního systému EIA na internetových stránkách www.cenia.cz.
17. Závěr o neúčastenství, resp. o vyloučení vlivů povolované hornické činnosti na polské území, vycházel z odborného báňského posudku z listopadu 2022 znalce Ing. R. V., Ph. D. a z hydrogeologického posudku z 16. 12. 2022, zpracovaného znaleckou kanceláří Green Gas DPB, a.s. Povolovaná hornická činnost byla posouzena rovněž v procesu EIA. Byl k ní zpracován znalecký posudek dne 20. 12. 2021 Ing. J. P. ve spolupráci s Ing. Bc. P. Závěr zněl, že podmínky závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí MŽP č. j. 26350/ENV/15 z 30. 6. 2015 jsou dodrženy. Znalec navíc ve vztahu k polskému území vliv povolované hornické činnosti výslovně vyloučil. Není tedy pravdivá námitka, že k povolení dobývání porubu došlo bez dostatečného zohlednění negativního vlivu na životní prostředí. Vlivy povolované hornické činnosti na polskou stranu byly zcela vyloučeny. Otázka účastenství se posuzuje s výhledem dopředu, nikoliv do minulosti.
18. K námitce podjatosti Ing. R. V., Ph. D. žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a zopakoval, že jeho zaměstnání znalce u OKD, a.s. neznamená automaticky zpochybnění odbornosti. Pro posouzení podjatosti je nutno identifikovat konkrétní zájem na výsledku řízení, pro který lze o nepodjatosti pochybovat. Žádný takový u Ing. V. nebyl shledán a ani žalobkyně tvrdí. Nadto, změna zaměstnavatele může znamenat nejen pozitivní vztah k bývalému zaměstnavateli, ale i vztah negativní. Již proto nelze ze samotné skutečnosti, že Ing. V. byl zaměstnancem OKD, a.s., učinit závěr o jeho podjatosti.

19. K námitce porušení mezinárodních závazků a práva EU žalovaný č. 2 poukázal na ustanovení Dvoustranné mezivládní komise a uzavřené dohody. Poslední hornickou činností, ovlivňující polské území a podléhající této Dvoustranné mezivládní komisi, bylo dobývání porubu 400 00, ukončené v roce 2020. Přesto jsou dvakrát ročně měřeny nivelační řady, přecházející z české strany na polskou, monitorující pokles terénu též v povodí Olše, který činí v posledních letech pouze milimetry a není důsledkem povolovaných činností. Dále je pravidelně monitorována seismická aktivita. K porušení dohody nedošlo, protože nedojde k žádné činnosti, která by mohla mít vliv na vodní poměry na území Polska.

Zjištění ze správních spisů:

20. Krajský soud ze správních spisů zjistil následující skutečnosti relevantní pro rozhodnutí ve věci.
21. Dne 11. 5. 2022 požádala OKD, a.s. o povolení hornické činnosti spočívající v dobývání porubu č. 293 200/3 ve sloji č. 29b sp.l., ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky. OBÚ dne 6. 6. 2022 veřejnou vyhláškou oznámil zahájení řízení v této věci a nařídil ústní jednání.
22. OBÚ dne 22. 8. 2022 rozhodnutím č. j. SBS 22884/2022/OBÚ-05/10 povolil podle § 10 odst. 1 o hornické činnosti společnosti OKD, a.s. hornickou činnost, spočívající v dobývání porubu č. 293 200/3 ve sloji č. 29b sp.l., ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky. Žalobkyně nebyla účastníkem tohoto řízení. Rozhodnutí bylo doručováno též veřejnou vyhláškou dne 22. 8. 2022.
23. Dne 9. 9. 2022 podala žalobkyně odvolání proti tomuto rozhodnutí OBÚ, doplněné 14. 9. 2022. V něm se dovolávala účastenství v řízení a uvedla, že tím, že s ní jako účastníkem řízení nebylo jednáno, došlo k porušení § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, § 25 odst. 1-3 a § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Dne 19. 9. 2022 žalobkyně nahlédla do správního spisu.
24. Odvolání proti rozhodnutí o povolení hornické činnosti dobýváním porubu bylo dne 15. 11. 2022 Českým báňským úřadem pod č. j. SBS 42815/2022/ČBÚ-21 zamítnuto jako nepřípustné z důvodu, že žalobkyně není účastníkem řízení. Důvodem je § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, upravujících okruh účastníků řízení, když žalobkyně nebude ani dotčena, ba ani ohrožena na svých právech, když vlivy na polskou stranu jsou vyloučeny. Při formulaci tohoto závěru vyšel žalovaný z následujících posudků, které byly zpracovány v řízení o žádosti o povolení této hornické činnosti:
- a. z odborného báňského posudku č. 3/2021 z listopadu 2021, zpracovaného Ing. R. V., znalcem v oboru těžba, ze kterého vyplývá, že nejbližší hranice dotčení, soužící pro určení okruhu účastníků řízení, je vzdálena více než 1,1 km od státní hranice a tím od břehů řeky Olše,
 - b. z hydrogeologického posudku č. 373/2021, zpracovaného dne 16. 12. 2022 znaleckou kanceláří Green Gas DPB, a.s., z něž vyplývá, že dobývání povolovaného porubu se projeví v prostoru mezi traťovým tělesem a JZ okrajem rekultivovaného území sedimentační nádrže A, tedy mimo území Polska,

c. z posudku k posouzení vlivů na životní prostředí č. 280/21 z 20. 12. 2021, zpracovaného Ing. J. P., osobou odborně způsobilou, ve spolupráci s Ing. Bc. R. P., který mj. uzavřel, že vlivy hornické činnosti na polské území se netýkají nyní povolované činnosti.

25. Uvedené vedlo ČBÚ k závěru, že vliv povolované hornické činnosti na polskou stranu nebyl opomenut, ale byl vyloučen. ČBÚ neshledal důvodnou ani námitku nemožnosti se seznámit s podklady prvostupňového rozhodnutí, neboť podklady jsou dílem veřejné (podklady k dopadům povolované činnosti na životní prostředí), dílem mohla žalobkyně využít práva nahlédnout do spisu nikoliv jako účastník řízení, ale jako osoba s právním zájmem či jiným vážným důvodem podle § 38 odst. 2 správního řádu. Vyjádřil se rovněž k námitce podjatosti Ing. V., kterou neshledal důvodnou, když zde není ani tvrzen, ani identifikován žádný jeho zájem na výsledku řízení. Bývalý zaměstnanecký poměr Ing. V. k OKD, a.s. může být vykládán jak ve vztahu pozitivním, tak negativním, takže ke vzniku pochybností o nepodjatosti tohoto znalce sám o sobě vést nemůže.

26. Krajský soud ve správním spise ověřil, že v řízení byly zpracovány následující posudky:

a. V odborném báňském posudku č. 3/2021 ze 19. 11. 2021, zpracovaném Ing. R. V., Ph.D., znalcem v oboru těžba, znalec odpovídal na dvě otázky: 1. jaké důlní vlivy budou působit na povrch a povrchové objekty dobýváním porubu č. 293 200/3 ve sloji č. 29b sp.l., ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky v těžební kře č. 2 v dobývacím prostoru Louky včetně doznívajících a přídatných vlivů, a 2. které objekty jsou umístěny v predikované ploše s intenzitou důlních vlivů v rozsahu IV. skupiny stavenišť podle ČSN 73 0039 – navrhování objektů na poddolovaném území, tzn. které objekty je možnost podle uvedené normy zařadit mezi objekty ohrožené dobýváním porubu č. 293 200/3 včetně doznívajících a přídatných vlivů. V posudku není vyhodnocena hydrogeologická situace, hydrogeologický posudek bude dán samostatně. Z posudku vyplývá, že „těžbou v porubu č. 293 200/3 bude na povrchu dotčeno území elipsoidního tvaru s délkou hlavní a vedlejší osy 980x875m. Dotčené území těžby porubu č. 293 200/3 je vyznačeno na mapě pro určení okruhu účastníků řízení (nyní **příloha 1** tohoto rozsudku) a mapě poklesů z dobývání porubu (nyní **příloha 2** tohoto rozsudku). Z map vyplývá, že hranice dotčení se nepřibližuje v žádném bodě k hranici Polska a řeky Olše.

b. V hydrogeologickém posudku č. 373/2021, zpracovaném znaleckou kanceláří Green Gas DPB, a.s. zapsané v oboru těžba, specializace hydrogeologie, dne 16. 12. 2021, znalec odpovídal na zadání: posouzení možnosti ovlivnění hydrosféry v důsledku dobývání porubu č. 293 200/3 ve sloji č. 29b sp.l., ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky včetně doznívajících a přídatných vlivů, a negativní vlivy podzemní a povrchové vody na terén. Znalce vymezil zájmové území posuzovaného porub. Uzavřel, že dobývání se projeví v prostoru mezi traťovým tělesem a JZ okrajem rekultivovaného území sedimentační nádrže A, označeno v posudku jako „oblast 1, severovýchodní rozliv“. Dále uvedl, že v oblasti 1 je rozliv vzniklý pravděpodobně v rozmezí let 2020-2021, v současnosti jde o dvě izolované plochy, oddělené příjezdovou cestou. Vydobytím porubu dojde k zatopení příjezdové cesty. Z map, kde je vyznačeno zájmové území, vyplývá, že toto se nikde ani nepřibližuje řece Olše a polskému území (příloha 3 tohoto rozsudku). Totéž vyplývá z mapy posouzení ovlivnění hydrosféry s vymezenou hranicí dotčení (příloha 4 tohoto rozsudku).

- c. V posudku č. 280/21 z 20. 12. 2021 zpracovaném Ing. J. P., osobou odborně způsobilou, odpovídal zpracovatel posudku posuzoval vliv dobývání porubu č. 293 200/3 v návaznosti na stanovisko ministerstva životního prostředí č. j. 99814/ENV/10 z 20. 12. 2010 ve znění souhlasného závazného stanoviska k ověření souladu č. j. 26350/ENV/15 z 30. 6. 2015. Ve vztahu k vlivům hornické činnosti na polské území znalec vyloučil vliv posuzované hornické činnosti. Ve vztahu k poklesům na řece Olši rovněž znalec vyloučil vliv nyní posuzované hornické činnosti.

Posouzení krajský soudem:

Námítky k účastenství ve správním řízení:

27. Žalobkyně v žalobě vznesla celou řadu námitek, nicméně stěžejní je námitka nesprávného vymezení účastenství ve správním řízení. Krajský soud se proto bude zabývat nejprve těmi námitkami, které směřují do závěru žalovaného, že žalobkyně není účastníkem správního řízení, když dalšími, zejména pak věcnými námitkami by bylo možné se zabývat pouze tehdy, pokud by posouzení účastenství žalobkyně nebylo správné.
28. Podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, *účastníky řízení o povolení hornické činnosti jsou žadatel, právnické a fyzické osoby, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána.* (podtrhl krajský soud).
29. Judikatura správních soudů se účastenstvím v řízení podle tohoto zákona zabývala opakovaně, a uzavřela, že jde o speciální ustanovení k úpravě účastenství v řízení podle § 27 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a současně jde o taxativní výčet (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2009, č. j. 2 As 80/2008-77 nebo ze dne 15. 9. 2016, č. j. 9 As 80/2016-43). Ze samotného textu zákona vyplývá, že účastenství v řízení o povolení hornické činnosti zakládá již potencialita dotčení práva nebo právem chráněného zájmu; tento výklad potvrdila i judikatura, též Nejvyšší správní soud v žalobkynině dovolávaném rozsudku ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009-123. Pojem „možnost dotčení práv a právem chráněných zájmů“ není specialitou zákona o hornické činnosti, obdobnou konstrukci používá i stavební zákon [např. §85 odst. 2 písm. b), nebo § 109 písm. e)], jsou proto využitelné i judikатурní závěry přijaté k těmto ustanovením. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 Ads 16/2008-48 z 30. 4. 2008 ve vztahu k stavebnímu zákonu zdůraznil nutnost interpretovat pojem dotčení práv s ohledem na okolnosti daného případu. Současně, jak uvedl Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku 5 As 36/2009, formulace v § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti „*vylučuje, aby za účastníka řízení byl považován i ten, kdo pouze tvrdí, že může být rozhodnutím přímo dotčen ve svých právech a právem chráněných zájmech, a to až do doby, než se prokáže opak (...)* Opačná interpretace by totiž popírala smysl vymezení účastníka řízení v zákoně o hornické činnosti (...)“. Z uvedeného východiska pak Nejvyšší správní soud dovodil, že správní orgán musí neurčitý právní pojem „dotčení na právech“ vyložit a závěr o vyloučení dotčení na právech odůvodnit, závěr o nedotčení práv správní orgán nemůže založit jen na spekulacích a domněnkách.
30. V napadeném rozhodnutí ČBÚ postupoval v souladu s uvedenými požadavky. Svě rozhodnutí vztáhnul ke konkrétním okolnostem případu, když posuzoval dopady nyní povolované hornické činnosti. Dospěl k závěru, že žalobkyně není dotčena ani ohrožena na svých právech. Ačkoliv ČBÚ poněkud neobratně vycházel z premisy přímého dotčení na

právech, na základě zjištění z podkladů pro rozhodnutí explicitně vyloučil i možnost dotčení, i ohrožení; pojem ohrožení přitom již v sobě zahrnuje potencialitu, pokud něco hrozí, znamená to možnost následku.

31. Svůj závěr o vyloučení ohrožení práv žalobkyně ČBÚ nezaložil na spekulaci nebo domněnce, ale na posouzení konkrétních skutkových okolností osobami odborně znalými, na báňském znaleckém posudku a posudku dopadu hornické činnosti na životní prostředí. Tyto dokumenty byly zpracovány k posouzení konkrétní povolované hornické činnosti, dobýváním porubu č. 293 200/3, a ze všech vyplývá, že území dotčené možnými vlivy této povolované činnosti se nachází mimo polské území a k hranici a řece Olše se ani nepřibližuje. Závěr ČBÚ o vyloučení potenciality dotčení práv žalobkyně tak má oporu ve spise a v odborných vyjádřeních, proti kterým žalobkyně v žalobě nevznesla žádné relevantní argumenty, pouze bez dalšího vysvětlení uvedla, že jsou nepostačující a že je třeba zpracovat nové. Soud však žádnou nedostatečnost posudků neshledal a bez bližšího odůvodnění potřeby zpracovat znalecké posudky nové této nepřisvědčil a návrhu žalobkyně nevyhověl pro jeho nadbytečnost.
32. Žalobkyně možnost dotčení na svých právech konstatuje obecně a nedává je do příčinné souvislosti s konkrétní povolovanou hornickou činností, vychází přitom z obecné historické zkušenosti, že vlivy hornické činnosti OKD, a.s. měly na polskou stranu přesah. Tímto tvrzením lze shrnout rozsáhlou žalobní argumentaci, jako červená nit se táhne celou žalobou a je tak nosným žalobním argumentem. Žalobkyně však nevznesla ani žádné konkrétní námitky proti závěrům znalců, ze kterých ČBÚ vycházel. Tím, že žalobkyně ustala na obecných a historických úvahách bez konkrétních námitek vztahujících se k argumentaci, na které žalovaný vystavěl své rozhodnutí, je žaloba, navzdory rozsáhlosti žalobního textu, na samé hranici přezkoumatelnosti. Obecná zkušenost s vlivy hornické činnosti na polské území by mohla založit účastenství jen v případě, pokud by u konkrétní hornické činnosti nebyly tyto vlivy vyloučeny. V nyní posuzovaném případě vyloučeny byly.
33. Žalobkyně vliv povolované činnosti dovozovala z posudku Okresní správy vodního hospodářství RZGW Gliwice. Ten však i podle žalobních tvrzení nemá s nyní povolovanou hornickou činností konkrétní souvislost ani časovou, když pochází z roku 2019, ani věcnou, neboť není vztažen k nyní povolované činnosti, ale k původnímu záměru „Pokračování hornické činnosti Dolu ČSM na období 2009-2020“. Vzhledem k datu svého vzniku nemůže reagovat na posudky, ze kterých vyšel žalovaný. Soud žalobkyni k jeho předložení nevyzval, neboť by jej s ohledem na zjevnou nedostatečnou vypovídací potenci k důkazu neprovedl (k akceptovaným důvodům neprovedení důkazu viz nálezný Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2009 sp. zn. I ÚS 118/09).
34. Dále žalobkyně možnost dotčení svých práv dovozuje ze dokumentace EIA. Konkrétně se dovolává posudku Ministerstva životního prostředí z roku 2010 č. j. 99814/ENV/10, závazného stanoviska 26350/ENV/15 z 30. 6. 2015, z prodloužení platnosti závazného stanoviska z 30. 12. 2021, č. j. MZP/2019/710/8108 a z rozhodnutí Ministerstva životního prostředí z 13. 1. 2020 č. j. MZP/2019/710/10304 a z rozhodnutí MZP/2021/710/5710. Podle žalobkyně možnost přesahu vlivů povolované hornické činnosti na polskou stranu z těchto jednoznačně vyplývá.

35. Žalobkyně přehlíží, že jde o obecné dokumenty vztahující se k již realizovaným důlním dílům, nikoliv k nyní povolované činnosti. Jak bylo vysvětleno výše, účastenství v řízení sice zakládá již potencialita dotčení práv, nicméně tato potencialita musí být reálná a založená na konkrétních okolnostech; pokud bude možnost dotčení práv ke konkrétní povolované hornické činnosti vyloučena, pak možnost dotčení práv vycházející z obecné charakteristiky povolované činnosti účastenství v řízení nezakládá.
36. U nyní povolované hornické činnosti byla možnost vlivu na polské území vyloučena posudky k ní se vztahujícími. Již s ohledem na datum svého vzniku se k nyní povolovanému hornické činnosti a znaleckým posudkům, ze kterých ČBÚ vyšel, nemohl vyjádřit ani posudek Ministerstva životního prostředí z roku 2010 č. j. 99814/ENV/10, ani závazné stanovisko ze dne 30. 6. 2015 č. j. 26350/ENV/15. Pokud žalobkyně vychází z formulace, užitá v původním stanovisku 99814/ENV/10, následně vždy citované, a které zní: *„za nejvýznamnější charakteristiku podzemní těžby uhlí lze z hlediska ovlivnění životního prostředí pokládat poklesy terénu, které částečně mění jeho konfiguraci, režim povrchových a podzemních vod a mohou se dotýkat staveb na povrchu, včetně dopravní a jiné infrastruktury. Rovněž v tomto ohledu budou vlivy přesahovat hranice České republiky na polskou stranu (území od Hažlach, Zebrzydowice)“*, jde právě o obecný závěr o vlivu těžby uhlí v dané lokalitě, přijatý v roce 2010, a který i z logiky věci nemůže vyvrátit znalecký závěr přijatý ve vztahu k vlivům nyní povolované činnosti.
37. Jak soud zjistil ve správním spise, k nyní povolované hornické činnosti se vztahuje závazné stanovisko k ověření změn záměru ze dne 8. 7. 2022, č. j. MZP/2022/710/2310, které je součástí spisu, a ze kterého vyplývá, že záměr, který je předmětem navazujícího řízení, neobsahuje změny oproti záměru, který byl předmětem procesu EIA, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, a proto je vydáno souhlasné stanovisko. Toto stanovisko se nezabývá vlivy nyní posuzovaného záměru na vody na polské straně a opět vychází pouze z obecného, již v roce 2010 formulovaného východiska o možném vlivu těžby na polské území. Vliv nynější konkrétní povolované činnosti byl v nyní projednávané věci vyloučen již zmiňovanými znaleckými posudky a posudkem Ing. P., který vycházel z dosavadní dokumentace EIA, též žalobkyní dovolávaných stanovisek.
38. Co se týká stanoviska z 13. 1. 2020, krajskému soud se toto nepodařilo dohledat. Vzhledem k tomu, že k němu žalobkyně žádnou konkrétní argumentaci nevznesla, není takto v obecné podobě způsobilé relevantně oponovat konkrétnímu závěru odborného báňského posudku, a krajský soud z důvodu jeho nedostatečné vypovídací potence žalobkyni k jeho předložení nevyzval.
39. Na základě shora uvedeného krajský soud námitku žalobkyně, že je zde potencialita dotčení jejích práv povolovanou hornickou činností, neshledal důvodnou. Ačkoliv je třeba možnost dotčení práv vykládat spíše extenzivně, to však neznamená absenci jakéhokoli limitu (viz citovaný rozsudek 5 As 36/2009). Jak krajský soud vysvětlil výše, potencialita dotčení práv nebo právem chráněného zájmu musí být dostatečně konkrétně tvrzena a nesmí být vyloučena. V případě žalobkyně není splněna ani jedna z těchto podmínek. Žalobkyně své tvrzení o možnosti dotčení na právech konkrétně nespécifikovala ve vztahu k nyní povolovanému záměru, její tvrzení ustala ve vyjádření obav založených na předchozí

hornickou činností. To však samo o sobě, bez konkrétního propojení s nyní povolovanou hornickou činností, pro založení účastenství nepostačuje. Současně ČBÚ jednoznačně vyloučil, že by povolovaná hornická činnost měla jakýkoliv vliv na polskou stranu, čímž je vyloučen i vliv na vody, k nimž žalobkyně vykonává práva. Tento závěr je podložen znaleckými posudky, proti kterým žalobkyně žádnou odbornou oponentní argumentaci neuvedla.

40. Žalobkyně namítla, že v řízení nebyla aplikována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/952/EU z 13. 12. 2011 (tzv. EIA směrnice). Ta však byla do českého právního řádu transponována zákonem č. 39/2015 Sb., kterým došlo ke změně zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů, který byl v řízení aplikován, neboť v řízení bylo zpracováno posouzení vlivu povolované hornické činnosti na životní prostředí (viz zjištění ze správních spisů a zde uváděná stanoviska).

41. Žalobkyně dále tvrdí, že z této směrnice EIA vyplývá její účastenství v řízení. Podle § 9c odst. 4 zákona o posuzování vlivů, který byl do tohoto zákona včleněn shora uvedenou novelou č. 39/2015 Sb., *odvolání proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení může podat také dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2, a to i v případě, že nebyla účastníkem řízení v prvním stupni.* Dotčenou veřejností podle § 3 písm. i, bod 2 zákona o posuzování vlivů, se rozumí *právníká osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení podle § 9b odst. 1, případně před dnem vydání rozhodnutí podle § 7 odst. 6, nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob.* Žalobkyně je podle vlastního tvrzení právníkou osobou/státním podnikem (veřejným subjektem) realizujícím veřejné úkoly stanovené ve státních předpisech popisujících nakládání s vodami na území Polska. Legitimaci podle § 3 písm. i, bod 2 zákon a o posuzování vlivů však má právníká osoba soukromého práva, nikoliv státní podnik. Žalobkyně nesplňuje ani náplň činnosti, vyžadovanou pro účast v řízení, kterou je ochrana životního prostředí. Tato je u žalobkyně přítomna pouze zprostředkovaně přítomna v tvrzeném dohledu nad dodržováním enviromentálních cílů při udržování vod. Ani tato námitka žalobkyně není důvodná.

Další žalobní námitky:

42. Žalobkyně namítla, že proti prvostupňovému rozhodnutí mohla podat odvolání. V tom má žalobkyně pravdu. Konečně, odvolání rovněž podala a rozhodnutí ČBÚ o něm rovněž napadla žalobou.

43. Žalobkyně namítla, že OBÚ porušil mezistátní Dohody mezi vládou České republiky a Polské republiky tím, že správní orgány neinformovaly polské orgány o připravovaném rozhodnutí. Žalobkyně tedy namítá procesní vadu, jíž se měl dopustit OBÚ, který rozhodoval v prvním stupni, což žalobkyně zdůraznila. Podmínkou pro uplatnění žaloby je podle § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), vyčerpání řádného opravného prostředku, kterým je v nyní posuzované věci odvolání. Uplatnění této námitky proti OBÚ tak brání její nepřípustnost. Nadto, podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., upravující aktivní legitimaci k podání žaloby proti rozhodnutí, je její základní podmínkou tvrzení o porušení práv žalobkyně, buď přímo, nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu. Žalobkyně tedy

může namítat jen tu nezákonnost či procesní vadu rozhodnutí, kterou je zasažena ve své právní sféře, a tento zásah je povinna tvrdit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 7 A 139/2001-67 nebo ze dne 21. 5. 2008, č. j. 4 Ans 9/2007-197). Žalobkyně však v žalobě neuvedla, čím byla tvrzeným porušením mezinárodní Dohody dotčena ve své právní sféře, a žalobní námitka tak není proto důvodná.

44. Žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí. Dále namítla, že toto rozhodnutí neobsahuje údaj o odvádění důlních vod, proto nelze vyloučit, že na špatný stav povodí Olše od Ropičanky do hranice může mít vliv činnost popsaná v tomto rozhodnutí. O této žalobní námitce platí totéž, co bylo vysvětleno v předchozím odstavci, tedy její nepřípustnost podle § 68 písm. a) s. ř. s. pro nevyčerpání řádných opravných prostředků. Nadto jde opět o obecnou úvahu žalobkyně, proti kterému stojí jasné závěry zejména hydrogeologického znaleckého posudku.
45. Žalobkyně dále tvrdí střet zájmů, aniž by jej vztáhla na předmět napadeného rozhodnutí, tedy na její účastenství v řízení povolení hornické činnosti. Neuvedla ani, jak se tento vytýkaný střet zájmu dotkl její právní sféry. Ani ke vznesení této námitky žalobkyně nemá aktivní legitimaci a soud se jí proto dále nezabýval.
46. Konečně žalobkyně namítla vyloučení znalce Ing. V. pro poměr k zadavateli posudku, jehož byl dříve zaměstnancem. Krajský soud ani této námitce nepřisvědčil. Podle § 18 odst. 1 zákona č. 254/2019 Sb., *znalec nesmí provést znalecký úkon, jestliže lze mít důvodnou pochybnost o jeho nepodjatosti pro jeho poměr k věci, účastníkovi řízení nebo jeho zástupci, zadavateli, orgánu veřejné moci, který znalecký posudek zadal nebo provádí řízení nebo při jiném postupu správního orgánu, kde má být znalecký posudek použit*. Krajský soud přisvědčuje názoru žalovaného, že samotná skutečnost, že znalec dříve byl zaměstnán u zadavatele posudku, není sama o sobě takovou skutečností, která by zakládala důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti. Vztah osoby k bývalému zaměstnavateli totiž skutečně nemusí být vždy pozitivní, může být i negativní, tedy ovlivňovat znalce ve smyslu podání pro zadavatele nepříznivého posudku. Žalobkyně v žalobě žádnou jinou skutečnost neuvedla. Není – li zde tedy žádná jiná okolnost než bývalý zaměstnanecký poměr, nezakládá to důvodné pochybnosti o nepodjatosti znalce a znalec nebyl proto z podání znaleckého posudku vyloučen.

Závěr a náhrada nákladů řízení:

47. Vzhledem k nedůvodnosti žalobních námitek krajský soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. (výrok II. rozsudku). V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, kterému v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení; procesně neúspěšné žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Vzhledem k tomu, že podle obsahu spisu žalovanému č. 2 žádné náklady řízení nevznikly, soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.
48. Žalobkyně požadovala zrušení i prvostupňového rozhodnutí OBÚ. Prvostupňové rozhodnutí však nemůže být předmětem soudního přezkumu, protože u něj není splněna podmínka vyčerpání řádných opravných prostředků, které podle zvláštního zákona měla k dispozici, a kterým bylo žalobkyní uplatněné odvolání. Možnost zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně je sice postup předvídaný ustanovením § 78 odst. 3 s. ř. s.,

nicméně domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí, není procesním právem žalobkyně (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006 – 106). Krajský soud proto o tomto návrhu žalobkyně nerozhodoval.

49. Vzhledem k tomu, že osobě zúčastněné na řízení podle obsahu spisu žádné náklady v souvislosti s plněním povinnosti, které jí uložil soud, nevznikly, soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl tak, že osobě zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto

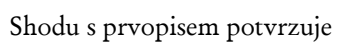
rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

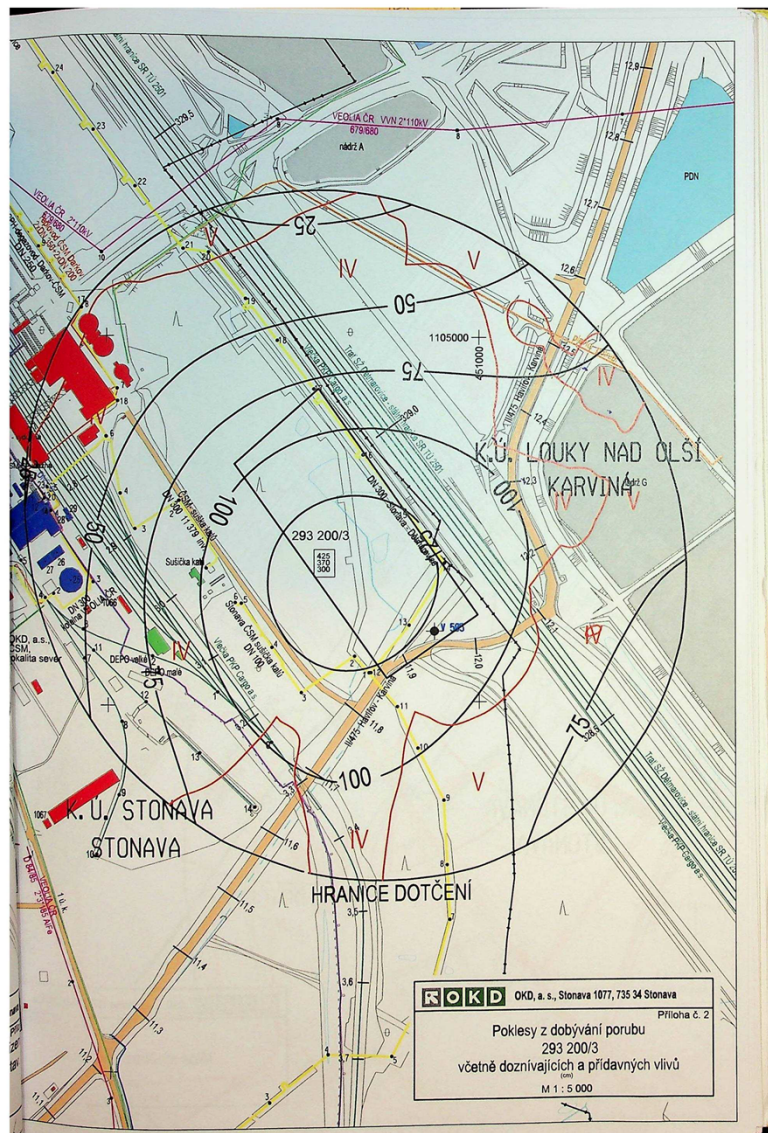
Ostrava 11. října 2023

Mgr. Jiří Gottwald

předseda senátu

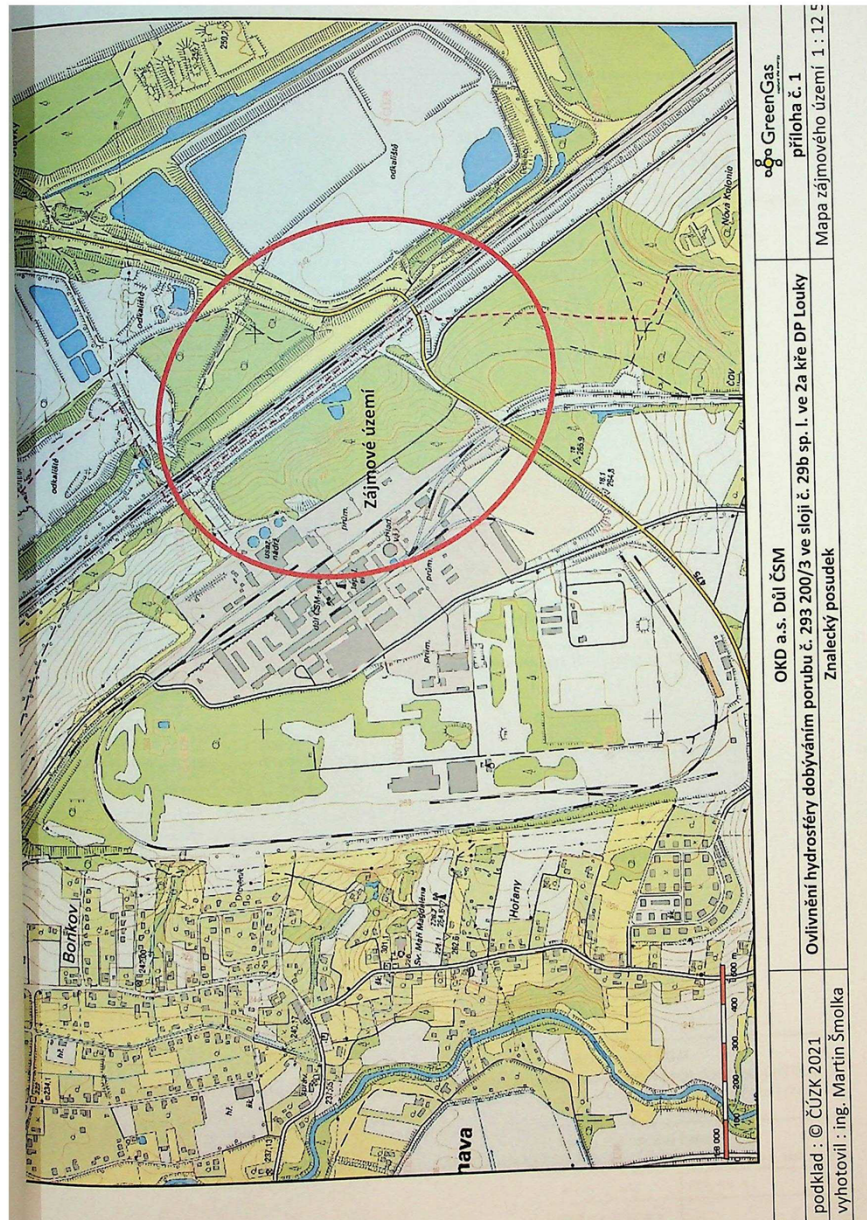
Příloha 1:

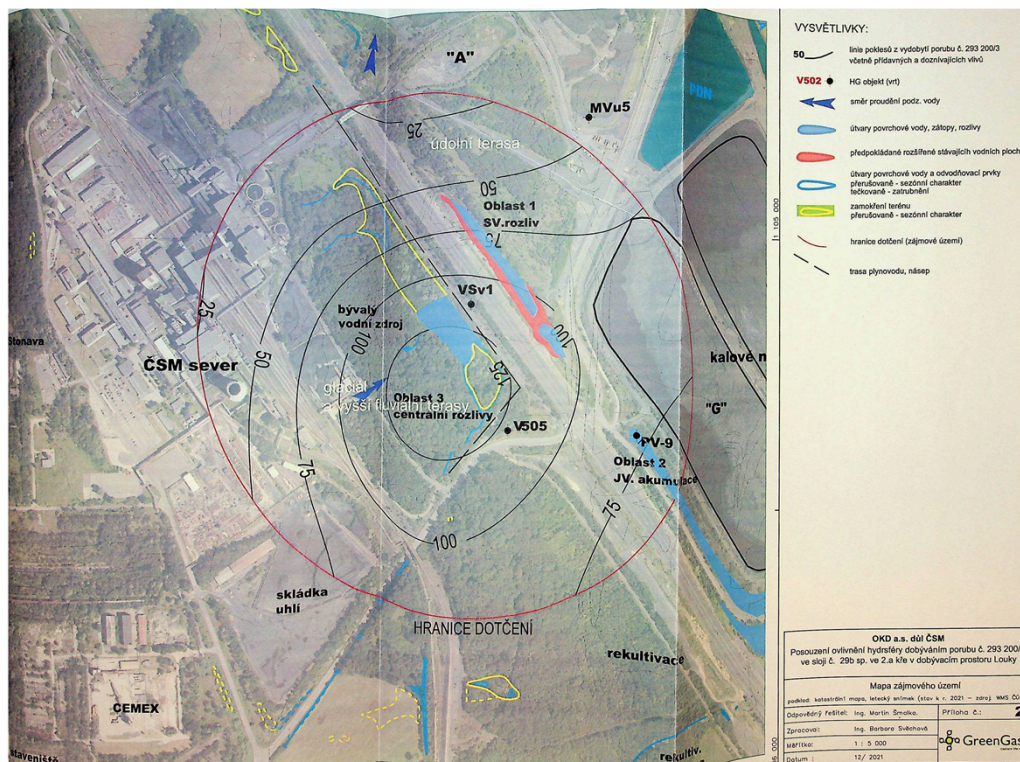
Shodu s prvopisem potvrzuje

Příloha 3:

Shodu s prvopisem potvrzuje

Příloha 4:

Shodu s prvopisem potvrzuje